

повсякденну творчу діяльність під час оволодіння технологіями знакових систем, пізнання і творення «самого себе» [1].

Список використаних джерел

1. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті / С.Ф.Клепко. – Полтава: ПОППО. 2006. – 328 с.

УДК 371.37

ГЕЛЕШ М. Д.
КУЗЬМА-КАЧУР М. І.
Мукачівський державний університет, Україна

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Контроль в навчанні є невід'ємним компонентом навчального процесу. Основним засобом контролю є оцінювання. Оцінювання здійснюється на основі виконання учнями певних завдань. Якість освіти та ефективність засвоєння знань, умінь і навичок учнями на уроках природознавства перевіряється в процесі контролю та оцінювання результатів навчально-виховної діяльності. Оцінювання дозволяє забезпечити зворотній зв'язок між вчителем та учнями й таким чином мотивувати їх до навчально-пізнавальної діяльності. Проблема оцінювання знань, формування умінь і навичок учнів є важливою з огляду на те, що кінцевим результатом навчальної діяльності є ефективне формування природознавчих компетентностей, а не формування суми знань. Оцінювання розглядається нами як рівень досягнень учнів з природознавства на основі загальноосвітніх стандартів стосовно до контролю навчальних досягнень учнів.

В основу дієвої системи оцінювання покладені новітні підходи до організації навчання в умовах реформування освіти. Найбільш важливим став компетентнісний підхід до вивчення природознавства.

У додатку до листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 р. № 1/9-437 зазначено, що «Поточний і підсумковий контроль за рівнем навчальних досягнень учня/учениці здійснює вчитель/вчителька на підставі загальних критеріїв і норм оцінювання результатів навчальної діяльності учня/учениці з навчальних предметів таких освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», які визначаються у нормативно-правових документах» [1].

Важливо зазначити, що перевірку навчальних досягнень учнів у початковій школі здійснюють з урахуванням принципів психологічної комфортності і здоров'язбережувального характеру навчально-виховного процесу. Саме тому результати оцінювання навчальних досягнень учнів є конфіденційною інформацією, доступною лише для дитини та її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Період навчання учнів 1 – 2 класів є адаптаційно-ігровий. Оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства (як і з усіх інших предметів) здійснюється вербально. При цьому використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння знань і умінь з природознавства та характеристику особистісного розвитку учнів.

У 3 – 4 класах оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою. Для виявлення рівня і якості засвоєння знань та оволодіння природознавчими компетентностями на уроках природознавства застосовують поточний і підсумковий контроль, які здійснюють шляхом поточної перевірки та поточного оцінювання і відповідно підсумкової перевірки та підсумкового оцінювання.

Для поточної перевірки можна використовувати бесіду, спостереження, виконання практичних робіт, дослідів, проектів, тестових і творчих завдань тощо усно або письмово в індивідуальній або фронтальній формі.

Особливим видом є підсумкова перевірка, яка здійснюється письмово у формі тематичної контрольної роботи в кінці вивчення теми з 2 по 4 класах. Важливо зазначити, що протягом навчального року передбачається 6 тематичних контрольних робіт (по 3 роботи у кожному семестрі).

Тематична контрольна робота може бути:

- комбінованою, що включає завдання з кожного об'єкта, що підлягає підсумковій перевірці;
- тестовою, що складається із тестових завдань закритого і відкритого типів.

При моделюванні варіантів завдань для контрольної роботи слід врахувати наступне:

- у 2 класі для контрольної роботи добирають 6 завдань – по 1 завданню з кожного об'єкта, що підлягає підсумковій перевірці: підкреслити певне слово, дати коротку відповідь на запитання, з'єднати поняття із відповідним малюнком тощо. Контрольна робота у 2 класі не передбачає розгорнутих відповідей. Тестові роботи складаються з 3 завдань закритого типу з вибором однієї відповіді з трьох пропонуєваних варіантів і 2 завдань відкритого типу;

- у 3 і 4 класах для контрольної роботи добирають 10 завдань: завдання на перевірку знань про предмети і явища природи, їх взаємозв'язки і залежності між ними – 3; завдання на перевірку умінь виконувати різні види навчально-пізнавальних дій щодо об'єктів природи та інформації про них – 1; завдання на перевірку умінь оцінювати об'єкти природи, а також власну поведінку та інших людей серед природи – 2; завдання на перевірку умінь застосовувати набуті знання й навички у своєму повсякденному житті – 2; завдання на перевірку досвіду емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу і природи, до різноманітних видів діяльності – 1; завдання на перевірку умінь творчого застосування набутих природничих знань і способів діяльності в змінених ситуаціях – 1.

Контрольні роботи слід проводити на другому або третьому уроці за розкладом у середині робочого тижня (бажано – вівторок, середа), не більше однієї такої роботи в день, а протягом тижня – не більше двох. Орієнтовна тривалість виконання роботи становить у другому класі близько 30 хв., у третьому й четвертому класах – близько 35 хв.

Таким чином організована перевірка дасть можливість учневі здійснювати різноманітні мисленнєві операції, розкривати причинно-наслідкові зв'язки,

аналізувати, зіставляти пропоновану ситуацію і робити висновок, а не механічно обирати один із варіантів відповіді.

Список використаних джерел

1. Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Електронний ресурс. Режим доступу: http://osvita-mk.org.ua/2016-2017/123/orientovni_vimogi_do_ocinjuvannja.pdf, вільний. – заголовок з екрану.

УДК 373.21.03-053.4

ГЕРБЕР С. М.
ПОПОВИЧ О. М.
Мукачівський державний університет, Україна

ЗНАЧЕННЯ КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Необхідність розвитку людини, здатної до конструктивної діяльності, є актуальною і в особистісному аспекті. Така людина здатна до ефективної соціальної та психологічної адаптації до реалій соціального буття, його перетворення або зміни себе, поведінки під впливом об'єктивних умов розвитку культури, науки, технологій. Кожна людина від природи наділена здатністю до конструктивної діяльності. Тому конструктивна діяльність лежить в основі загального розвитку кожної окремої особистості, її самореалізації.

Вітчизняними ученими (Д. Богоявленська, О. Лук, О. Матюшкін, В. Моляко, Я. Пономарьов, Я. Шубінський) та зарубіжними фахівцями (Ф. Баррон, А. Біне, Д. Гілфорд, А. Маслоу, К. Роджерс, Ч. Спірмен, Д. Томсон) вивчено різні аспекти проблеми здібностей особистості до конструктивної діяльності. Більшість з цих питань залишається дискусійними, що свідчить про складність та багатоаспектність досліджуваної проблеми.

У процесі навчання конструюванню у дітей виробляються узагальнені способи дій, уміння цілеспрямовано обстежувати предмети чи зразки будівель. Діти вчаться планувати роботу, уявляючи її в цілому, вчаться контролювати свої дії, самостійно виправляти помилки.

Конструювання має значення для розвитку у дітей просторових уявлень. Споруджуючи конструкцію, дитина уточнює і поповнює знання, попередньо намічає її положення в просторі, розташування частин. У процесі конструктивної діяльності у дітей формуються узагальнені уявлення, що виникають на основі одержаних від безпосереднього сприйняття різних споруд і створення іграшкових будівель. Формування такого роду уявлень сприяє засвоєнню дітьми основної конструктивної залежності конструкції від її практичного призначення, що істотно впливає на розвиток мислення дітей [1].

Мислення дітей у процесі конструктивної діяльності має практичну спрямованість і творчий характер. Під час навчання дітей конструктивної діяльності розвивається розумова діяльність, що є важливим чинником формування навичок навчальної діяльності (планування послідовності дій, уявлення кінцевого результату тощо).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>